

egunekoa

Xipri Arbelbide

(Kazetaria)

Aldaketarik ez

Joan den maiatzean Chiracek irabazi du beraz Frantziako lehen-dakari aulkia, Lehen igandean frantsesetan %85ek Chirac izan ez balitz bezala egina zutelarik! Le Pen-en beldurrez dute ofizialki hainbeste politika gizonek (Abertzaleen Batasuneko buruak barne) botoa Chirac-en alde bozkatzera deitu. Ez ote dira ohartu, behin boza hari eman eta, bigarren aldi batez errazkiago egin zitekeela hautu bera? Diputatuen gehiengoak bere alde izateko xantza guztiak dauzka lehendakariak. Chirac-ek ongi ulertu du hori.

Hain ongi non ez baitu kontu izpirik hartu hauteskundearen lehen igandeko erakaspenetaz.

Zeren eta bi gogoetan gaia bazen. Bi alderdi nagusien artean, Chirac-en RPREk eta Jospinen sozializtek, doi doia lau frantsesetarik bat dute bildu! Lauetarik hiru etxean egonak ziren eta beste alderdi «ttipi» batetara joanak. Gertakari historiko horrek bazituen bere arrazoiak. Frantsesak beren politikarietaz aseak zirela argi erakusten zuen horrek. Aldaketa sakonak nahi zituztela. Iduriko zukeen batzuk ala bestek gogoetak egin beharko zituztela eta ondorioak ateratu!

Baina ez! Ezer izan ez balitz bezala segitzen dugu. Eta ezer ez dutela aldatu hobeki erakusteko hona zer egin duten. Beraz Chiracek auzitegian, ez bada presondegian beharko zukeen, leporatzen dizkioten diru iruzurrengatik. Baina Frantziako lehendakaria ez daiteke auzitegiatara eraman Konstituzioaren arabera. Telebistan ia-ia negarrez ikusia genuen duela zenbait hilabete: zikintzen zuten eta, lehendakari zelakotz,

ezin auzitegiatara joan bere burua xuritzera; Harriturik gelditu naiz ikusi dudalarik kargu beraren atzetik, etxean egonez delako auzitegiatara joan zitekeelarik. Baina Frantziaren alderako amodioa hain du handia!

Eta hona non bere diputatu hautagaietan, bera iduriak hartu dituen. Hala nola, Parisko alkate eta Chiracen adiskide mina izana den Tiberi bat. Hau ere auzitegiatan dabil. Konpainian onean izateko!

Hemen berean Mixel Inchauspereen segida hartzeko aurkeztu du, hau ere diru arazo batzuen gatik auziperatua den Altape, senatari ohia. Duela zenbeit hilabete, bere alderdiak baztertua senadore hauteskundeetarik. Garbi da haizea aldatu dela.

Baladur RPR lehen ministro zelarik erabaki zuen, ministro bat auziperatua bazen, kargua utzi beharko zuela. Jospin sozialista bide berari jarraiki zaio: Strauss Khan, bere ekonomia ministroak demisionatu behar izan du.

Rafarin lehen ministro berriarekin ikasi dugu horiek denak Testament zaharrekoak direla. Diru arazo batzuen gatik auziperatua den bat izendatu du ministro.

Sozialistak ere bide beretik dabilta. Valenciennes hiriko auzapez ohia, duela zenbeit urte kondenatu izana, hautagai da egundainokotan.

Batzuk mintzatzen hasirik, entzun dute, auzitegiak kondenatzen ez dueno,

beste nehork ez dezakeela egin. Auzitegiaren erabaki arte ez daukagu norbait hobendun dela errateko eskubiderik. Preso joanen ote naiz artikulu hau idatzirik? Hauteskunde kanpaina honetan, nehork ez du ezer erraten berekin lehian dauzkaten deputatu gai «garbi» horietaz!

Balladur eta Jospin lehen ministroak bide okerretik ibili ote litezke ministro batzuk beren kargutik baztertuz? Eta Frantziako presondegiatako egoiliarretan hiruetarik bat ez baita oraino kondenatua, auziaren zain baitago, gure politika gizonek pentsatzen ote dute zuzen kontra daudela preso? Etxera igorriko ote dituzte epaileak hobendun direla erraten ez dueno, epaileak kondenatu arte?

Irratitik entzun dut, Parisko politikari horien arabera, ez dela «oraino» amnistiarik aipu, diru saltsetan sartuak diren politika gizonentzat!!! «Oraino»? Beraz gerorako izanen da! Milioiak eta milioiak lapurtu dituzten gizon horiek burua xut ibiltzen ahalko dira laster. Milioiak eta milioiak lapurtu dituzten diputatuak bozkatzeko dute lege berri bat, Carrefour-en garagarno botoila bat lapurtu duen Mohamed edo Ibrahim, berehala preso emana izan dadin frantsesen segurtasunaren onetan. Chirac-eta Chiractiarren-en lema nagusia da: in-punitaterik ez! Eta harritzen dira herria ez delakotz gehiagokorik mugitu kanpaina honen karietara!

zutabea

Juan Kruz Lakasta

Ebanjelio! Ebanjelio!

Ekainak bi. Igandea. Hamaikak bost gutxi Iruñeko bihotzean. Done Saturdi elizako haize-orratzeko oilarraren inguruan, hamaika uso hegan hasi dira. Hamaika lagunek ohean buelta erdia eman dute. Hamaika fededunek pausoa azkartu dute. Kanpaiak errepikan ari dira, usoak usatuz, auzokide lotiak esnatuz, eliztarrek mezara deituz.

Sakristian, apaiza mezarako prest dago. Erretiratu da, baina igandero, hamaiketan, meza esaten du. Apaiz premia dago. Gustura aritzen da. Sortzez garbika, amenka, belaunikaldika, predikuaen ordua heldu da. Apaizak Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako apezpikuen idazkia hartu du hizpidetzat. Eliztarren belarriak tentetzen antzeman ditu. Agiriaren alde egin du. Ahoak zabaltzen ikusi ditu. Ardiak balaka zaratzatsuan matxinatu zaizkio artzainari: «Ebanjelio! Ebanjelio!».

Iruñean gertatu da, eta ez beste inon. Nafarrak horrelakoak gara: muturretarako joera dugu. Sekula ez zitzaidan bururatuko bat etorriko nintzenik muturrik atzerakoienarekin. Baina bat nator. Ados nago. Apaizen predikuak lotu daitezela ebanjeliora, eta soilik ebanjeliora. Ez dezatela alderdien legeaz hitz egin, baina ezta antisorgailuez, emakumeez, abortuaz, homosexualitateaz ere.

Are gehiago, Espainiako Brunete mediatikoko marinel santujale ohiek Vatikanoren kontra jaurti kanoikada dialektikoak ere egokiak iruditzen zaizkit: akonfesionala ei den Espainiako Estatuak ez diezaiola Eliza Katolikoari lehentasunezko trataturik eskaini ez errenta aitorpenean, ez hezkuntzan ez eta beste inongo alorretan ere. Baina ez soilik euskal gatazkaz aritu diren moduan aritzen badira, baizik eta edonola ere.

Nahastuta nabil. Ez dakit artzainak otso bilakatu diren, edo ardiak diren otso bihurtu direnak, edo eta kontua den erromatar (katoliko, apostoliko) hauek erotuta daudela, salbuespenak salbuespen.

kornerra

Mikel Elorza

Marko zorionekoa

Erusian «estremismoa»ren aurkako legea onetsi berri dute, pertsona edo talde «muturrekoak» desegin eta kartzelaratu ahal izateko. Aznar jaunak ondo baliatu du, baliatu duenez, Moskuko azken bisita! Edonola ere, ez da ekaineko elurra. Izurri batek jota bezala gobernu guztiak legeak prestatzen hasi dira arazoak konpontzeko. *Arazoak* kanporatuz, *arazoak* deseginez, *arazoak* kartzelaratuz. Etorkinen aurka iragarri diren neurriak ikaragarriak dira (arrainen eta ogien miraria bailitzan, beti lortzen dute aurreko lege ezin estuagoa gehiago estutzea). Eskuin muturreko alderdiek gora egin ez dezaten politika eraginkorra da: haiek egingo luketena egin. Mugak erabat itxi. Europako legeriarekin garai bateko marrazki bizidunetako Markok ez luke inolako arazorik edukiko bere ama aurkitzen: Poliziak ekarriko lioke, etxera bueltan, kanporatuta.

kornerra@egunkaria.com

seiko urrea

Mattin Irigoien

Han zer kian?

Ematen du hegoaldean bertsolaritzaren eginkizuna dena, iparraldean, antzerkiari dagokiola. Iparraldetik begira, hitzaren presentzia bermatzen duen gunea, antzerkia da. Hor gelditzen da bertsolaritzarekilako konparazioa.

Hemengo euskal hiztun anitzen hizkuntzarekilako harremana, iraganarekilakoa da. Barna sartua da euskara tradizioaren hizkuntza dela. Taula gainean, igurikatzen den lekuan ikusi nahi da antzerki hizkuntza (lengoaia baina ere gaia). Ikusleen destino kolektiboa zalan-tzan ezarriko ez duten ideiak nahiko dira: destinoa alabaina baikorra; kolektiboa beti ere eredugarria, ez bazaio onartzen ere ingurumen injustutik...

Beren herrian propio zentratuak diren taldeak sail honetan bermatzen dira. Talde engaiatuak ere badira sintonia honetan dabiltzanak (engaiatuak erran nahi du antzerkian engaiatuak beren herri ttipiaren mugak baino zabalagoko helburu batzuentzat). Arrakasta handiena hauen artean partekatzen da, jendar-teak maite baitu bere buruari irudi lausengarria eta baikorra itzulita izan zai-kion. Bere funtzioa badu, eta guk ere la-ket dugu ikustea.

Baina bada beste antzerkirik ere gartzera saiatzaren denik hemen. Gure uste, segurtamen, gezur, tabu eta topikoak galdezkatu nahi ditu. Gatz hazkariaren gisa, eztabaida iturri da, eta ez-ulertzeekin batera, enfasia bultak hedatzen badi-

tu, kontrako jarrerak ere sortzen dira.

Ez da lehen aldia, baina entzun berri dut, mota hortako antzerkiekin publiko baten haizatzaren ari girela (denak euskaldun zintzoak alta), menturazko beste publiko baten peskizan; hasteko, zifrek erakusten dute, oraino hurbiltzen ez dena.

Ez dugu aski kontutan hartzen jendeak (gure) euskara ez duela ulertzen. Ez dugu aski kontutan hartzen ipurdi solasek haurrak txokatzen ahal dituztela eta ez dutela deus interesgarririk ekartzen burrasoei. Ez dugu aski kontutan hartzen publikoari helarazteko dukegun mezua arras lainoztaturik heltzen dela horrela.

Egia da jende anitzek hagnari begira gelditu nahi duela eta likidoaren bilatzen akitzera ez joan. Likidoa ezarri nahi baduzu, bizkitartean, hizkuntza ere sartu behar duzu, eta buruko mina pizten zaie orduan anitzi.

Zergatik ez ginen bertsoari gehiago dedikatu. Ala... bertsoan ere ...